

poslušalcih živilo radovednost, ali pa, da bi s tim iskal le svoje hvale ali slave kakega skladatelja. Poglavitno in prvo vodilo orglavcu naj bode to, da z orglami budí in krepcá požnega duhá in da s tim zvišuje službo božjo.

Primerno se nam zdi, da tu ponavljamo zlate besede, ki jih naš g. Matija Majar v svoji „Pesmarici“ *) vsem orglavcem polaga na serce: „Orgle naj rahlo (piano) pojó; rahlejše je, lepše je! sicer vse petje poderó; še pevec samega sebe ne sliši“. V stolnih cerkvah po starocerkvenem orgle samo med verstami pojó, med petjem pa molcé. Resnica je, vselej pojó Slovenci tam lepši, kjer orgel ni, in obstati moram, da je za me vselej bila sterdica in da se je meni vselej dobro zdelo, kedar se je pri orglah kaj spačilo; toda organist mojih misel ni smel vedeti. So pa tudi nekteri orglavci, da se Bogú usmili! Od pravih, rodoljubnih organistov tega ne rečem; jaz take spoštujem in jih v velikej časti imam, posebno ako so tudi učitelji, kateri imajo veselje s slovenščino in ako svoj mili materinski jezik ljubijo, in na Slovenskem slovenske pesmi orglajo. Hvala, komur hvala gre! Pa gerdo je, ako človek Slovenec živi med Slovenci in od Slovencev in vendar za slovenske stvari malo mara; gerdo je, ako kak orglavec vse zna — preambulacije, variacije, opere, Zampa, Fra Diavolo, vse zlahte vlaških in nemških pesem — samo tega ne, kar bi znati imel, namreč: na vsaki praznik jedno slovensko pesem, da bi jo vsa sosedščina k orglam zapela. Ali ni to žalostno, kedar se vse drago leto ne sliši drugega kakor nemški „omp“ in pesem „Wir werfen uns darnieder“? Slovenci pa imeti toliko lepih slovenskih pesem, — ki bi jih radi zapeli ali peti slišali! — Nekdo še ni vedel, da je pesem „Wir werfen uns darnieder“ že davno poslovenjena, in je začel sam predstavljati tako le: „Mi se mečemo ta po tleh“. Ali ni to da bi vtekel s takimi ljudmi?

Zastavica.

Po vsi me zemlji je polnó,
V dolini kakor nad goró;
Po meni včasi šviga blisk
In včasi me predira vrisk.

*) „Pesmarica cerkvena“ dobiva se v Celovcu pri Jan. Leonu. Vreda.

Po meni ptičice leté,
 Metulji pisani feré,
 Brez mene ne živí nihče,
 Kjer mene ni, pogine vse.
 Jaz v vsaki luknjici tičím
 In dostikrat se tud' zgostím.
 Ak čerko prvo izpustiš;
 Stvaríco cenjeno dobiš,
 Ki 'z vode lazi na zemljó,
 Da tñ si živeža dobó.
 Mesó okusno ti dajè,
 Povej tedaj, kak' zove se? — *žak - rak!*

France Cimperman.

Dopisi in novice.

Iz Maribora. Naše učiteljsko društvo je svoje shode prestavilo od srede na četrtek po prvem vsakega meseca od 10 - 12 ure dopoldne, in sicer zato, da se jih učitelji iz dežele ložeje vdeležujejo.

M. —

Iz Gorenškega. Naj mi „Tovars“ dovoli, da mu potožim eno reč, ki močno zaderžuje šolsko obiskovanje; ta ovira je šolski denar, o katerem smo govorili že jeseni pri splošnem učiteljskem zboru. Skušnja me uči, da je to res tako. Šolski denar plačujejo pri nas le tisti učenci, ki hodijo v šolo; vsi drugi pa, ki služijo in tisti, ki jih starši zavoljo bolehnosti in dela domá prideržujejo, so od šolskega denarja prosti. Le malo je še kmetov, ki bi poznali pravo korist ljudske šole; še težji pa je to v tistih krajih, kjer je šola še le na novo ustanovljena. Šole, v katerih se šolski denar le od tistih otrok tirja, ki hodijo v šolo, se meseca majnika praznujejo, ker starši svoje otroke o tem času domá potrebujejo. To učitelja zeló obtežuje v njegovem že tako težavnem stanu. Potrebno bi bilo, da bi učiteljsko društvo to reč obdelalo in slavni c. k. vladi na serce položilo, da bi se namreč šolski denar po drugi poti dobival, ali pa naj bi se plačeval od vseh za šolo vgodnih otrok. To bi marsiktere starše zdramilo, da bi pošiljali rajši svoje otroke v šolo, ker bi plačevati tako ali tako morali. Naj bolje, se vé da, pa bi bilo, da bi učitelj svojo plačo dobival iz kake javne blagajnice, ne pa od šolskih otrok i. t. d. Dokler tega ne bo, si naše šolstvo ne bode kaj opomoglo. M. K.

Iz Gorice. (*Postava veljavna za pokn. grofijo Goriško in Gradiščansko zastran šolskega nadgledstva.*) (Konec.)

Pri obiskovanju njemu odkazanih javnih šol ima krajni šolski ogleda posebno paziti na to:

- 1) Ali spolnujejo okrajni šolski ogledi svoje dolžnosti gledé na nadgledovanje šol; potem
- 2) da se spolnujejo postavne določbe pri sprejemanju in izpuščevanju otrok;